

Parlamentul
Republicii Moldova

94-8 nr. 184
5.08.2019

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea articolului 41 din Codul
Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014

(nr.120 din 12.07.2019)

Direcția generală juridică a examinat, proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii cu privire la actele normative nr.100/2017 și expune următoarele considerente.

I. Observații generale:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, scopul proiectului de lege constă în asigurarea respectării condițiilor generale obligatorii actului legislativ care să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, precum și neadmiterea discriminării pe criteriu de statut social al copiilor.

3. Este de menționat că, în „nota informativă” autorul relevă condițiile ce au impus elaborarea proiectului și prezintă argumente.

Conform prevederilor Legii nr.100/2017, în fundamentarea economico-financiară se descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări.

Reieșind din conținutul proiectului supus avizării, realizarea noilor reglementări presupune cheltuieli financiare. În acest sens, observăm că în nota informativă, autorul nu indică care sunt cheltuielile necesare pentru implementare, referindu-se doar la faptul că, mijloacele financiare pentru editarea manualelor școlare și asigurarea gratuită a elevilor poate fi realizată prin gestionarea corectă a banilor publici.

4. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

5. Conform prevederilor art.58 din Regulamentul Parlamentului, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare, iar potrivit art.131 alin.(4) din Constituție, adoptarea proiectului de lege este condiționată de acceptul Guvernului.

II. Respectarea cerințelor tehnicii legislative:

1. În vederea respectării regulilor de elaborarea a actelor normative, în denumirea proiectului de lege, textul „nr.152 din 17 iulie 2014” se va substitui prin textul „nr.152/2014”, iar denumirea codului se va scrie cu literă mică „educației”.

Această obiecție este valabilă și pentru textul introductiv al Articolului unic.

2. În textul introductiv al Articolului unic din proiect, se va indica expres numărul și data adoptării actului legislativ supus modificării. În textul ce indică sursa publicării se va indica anul editării Monitorului Oficial al Republicii Moldova. Conform tehnicii legislative, în textul introductiv al Articolului unic, cuvintele „și completările” și respectiv cuvintele „și completează” se vor exclude, deoarece potrivit prevederilor art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017, realizarea modificării actului normativ include și procedura de completare a acestuia.

3. Conform regulilor tehnicii legislative, în cazul în care se modifică mai multe articole din același act normativ, fiecărui articol i se consacră o diviziune însemnată cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe, urmate de punct (vezi art.51 alin.(4) din Legea nr.100/2017).

Pornind de la aceste cerințe și de la faptul că modificările propuse de către autor se referă, doar la un singur articol – art.41 din Codul educației, cifrele „1” și „2.”, se vor exclude.

4. Pornind de la cele relatate mai sus, propunem următoarea redacție pentru textul introductiv al Articolului unic și textul dispozițiilor de modificare:

„Articol unic. - Articolul 41 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319–324, art.634), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Elevii din învățământul general obligatoriu sunt asigurați cu manuale școlare în mod gratuit”.

alineatele (4) și (5) se abrogă.”

III. Concluzii și recomandări:

Cu titlu informativ, aducem la cunoștință că la data 24.03.2017, în Parlament a fost înregistrat proiectul de lege nr.87 pentru modificarea articolului 41 din Codul Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014, care ulterior a fost retras de către autor. Proiectul de lege sus-numit, viza aceeași problemă și era bazat pe aceeași concepție, ca și prezentul proiect supus avizării. Temei pentru elaborarea acestuia, de asemenea, a servit Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 16 februarie 2017, în care Curtea a reținut că dispozițiile art.41 alin.(4) din Codul educației, în partea în care

reglementează asigurarea elevilor claselor V-IX cu manuale școlare conform schemei de închiriere, aprobată de Ministerul Educației, sunt contrare principiului constituțional al gratuității învățământului, prevăzut la articolul 35 din Constituție. Adicional, Curtea a constatat reglementări confuze și incoerente în Codul educației în partea ce ține de ciclurile învățământului obligatoriu, motiv pentru care a remis o Adresă Parlamentului în vederea înlăturării deficiențelor constatate.

Potrivit art.28 din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317/1994 actele Curții Constituționale sînt acte oficiale și executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice. Actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărîrii respective a Curții Constituționale.

Conform art.28¹ din aceeași lege, Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data publicării hotărîrii Curții Constituționale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia declarate neconstituționale. Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar. (...) Observațiile (constatările) Curții Constituționale privind lacunele (omisiunile) reglementărilor normative, datorate nerealizării unor prevederi constituționale, indicate în adresă, urmează să fie examinate de instanța vizată, care în termen de cel mult 3 luni, va informa Curtea Constituțională despre rezultatele examinării.

Aducem la cunoștință că, în avizul Guvernului la proiectul de lege nr.87 din 24.03.2017 (aviz negativ), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.338 din 26 mai 2017, este indicat că în urma Hotărîrii Curții Constituționale, autoritatea publică centrală cu competențe în domeniu este în proces de elaborare a unui proiect de modificare a Codului educației în vederea înlăturării deficiențelor constatate și expuse în Adresă, în partea ce ține de ciclurile învățământului obligatoriu, obligativitatea frecventării învățământului obligatoriu până la vârsta de 18 ani, în raport cu durata învățământului general obligatoriu, inclusiv, și reglementări privind asigurarea cu manuale școlare.

Observăm că, pînă în prezent, în Parlament n-a fost înregistrat un astfel de proiect din partea Guvernului. Prin urmare, recomandăm comisiei sesizate în fond, de a solicita Guvernului urgentarea elaborării și înaintării în Parlament a proiectului de lege, conform prevederilor Regulamentului Parlamentului.

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ

